1938 ий
27
АВГУСТ
№ 76 (460)
Акше 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетар-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

Первичный комсомольский орган-шамычым сайлымаш

ВЛКСМ ЦК 15 сентябрь гыч 1 ноябрь мартен комитет-шамычым, первичный комсомольский организацийлаште (тушто, кушто комитет уке), секретарь-шамычым, цеховой, сменный да нунын дене тӧр лийын шогышо организацийласе бюром, комсорг ден группорг - шамычым сайлымашым эртарыме нерген пунчалым приниматлен да сайлымашым кузе эртарышаш нерген инструкцийым луктын.

Первичный организацийласе комсомольский руководитель-шамычын отчетым ыштышаш пашашт пеш кугу политический событий-шамыч дене темын. Эн ондак большевистский партий да тудын Сталинский Центральный Комитетше вуйлатыме почеш комсомольский организаций-шамыч троцкистско-бухаринский, буржуазно-националистический тушман, шпион да диверсант кашакым разоблачитлен пытарымаште кугу пашам ыштеныт. Ончыкыжымат большевистский бдительностым нимонарат лушкыдемдыман огыл.

СССР Верховный Советыш, Союзный ден Автономный республикласе Верховный Советлашке сайлыме кампаний годым комсомолын пашаже эше чот активизироватлалтын. Комсомолец-шамыч кокла гыч у ответственный пашаеш-шамыч, пропагандист, агитатор-шамыч кушкыныт. Пытартыш жапыште комсомолын ответственный пашашкыже—ВЛКСМ райком шамыч секретарьлан Щербаков П. (Морко), Петров (Шернур), Бахтин (Ронго), К. Зинин (Йошкар-Ола район) йолташ-шамычым выдвигатлыме.

Калык тушман кашак ваштареш кучедалмаш, Верховный Советлашке сайлымаш Ленинско-Сталинский комсомолын массовость-шым эше чот кумдангдыш. Тидым ВЛКСМ-ын радамже кушмашат пеш раш ончыкта. Мемнан республикыште 1937 ий октябрь марте 8.422 комсомолец веле шотлалтеш ыле гын, кызыт 18.893 комсомолец уло, 1938 ий август тылзе мартен 9.562 член ешаралтын.

Первичный комсомольский орган-шамычым сайлымаш Ленинско - Сталинский комсомолын XX-шо идалыкшылан ямдылалтмаш дене пырля толеш. Отчетно-выборный пашам эртарыме годым комсомолын славный юбилейжылан ямдылалтмашым нимонарат лушкыдемдыман огыл, кажне комсомолец юбилей лумеш родина-авалан шкенжын моштымо шерге подаркым ямдылыже. Тиде пашашке несоюзный молодежымат шупшын шогыман.

Мемнан пашаштына але ситыдымашат ятыр. Посна ВЛКСМ райком да нунын вуйлатышышт - шамыч ВЛКСМ Обком IV-ше пленумын решенийжым шуктышаш верч эркын кучедалыт. Комсомольский орган-шамычым сайлыме годым большевистский критик ден самокритикым нигунамсе деч коч виян шарыман. Сайлымашым комсомолец-шамычын бдительностьыштым ончыкыжымат нӧлтымаш, молодежь коклаште воспитательный пашам виянгдымаш, комсомолын XX-шо идалыкшым достойно вашлиймашым организоватлымаш да комсомольский озанлыкыште образцовый порядкым ыштымаш знак дене эртарымаш—кажне комсомольский руководитель-шамычын боевой задачышт лийын шога.

Комсомольский орган-шамычым сайлыме нерген ВЛКСМ-ЦК-н пунчалже ден инструкцийжым кажне комсомолецлан сайын умландараш кӱлеш.

Молодежын кокымшо всемирный конгрессше

17 августышто Нью-Йорк ола деч 120 километр ӧрдыжеш Паукипс олаш (США) молодежын кокымшо всемирный конгрессше почылтын.

Конгресс шке пашажым 23 августышто пытарен. Конгрессыште 40 миллионан 55 эллысе организованный молодежын 500 делегатышт участвоватленыт.

Молодежын кокымшо всемирный конгрессше чыла наций молодежын братский сотрудничествышт верч решенийым принимател.

Конгресс ончыклык задаче-шамыч нерген резолюцийым принимател. Резолюций икымше ден кокымшо конгресс коклаште молодежым об'единитлыме пашаште шуко сенгымаш-шамычым ыштыме, манын ончыкта. Конгресс колониальный элласе молодежым шке векыже шупшаш да тугак Центральный ден Южный Америк элласе молодежын моло элласе молодежый организаций дене чотырак кылдалташ шке ончыланже задачым шынден.

Первой созыв СССР Верховный Советын кокымшо Сессийже

СССР-ын международный договор-шамычым ратифицироватлыме да денонсироватлыме нерген Закон

1 статья. Советский Социалистический Республик-шамыч Ушем Конституцийын (Тӱн Законын) 49 статьяже почеш, международный договор - шамычым СССР Верховный Совет Президиум ратифицироватла.

2 статья. Советский Социалистический Республик-шамыч Ушемын заключатлыме мирный договор-шамыч, агрессий деч взаимный обороно нерген договор-шамыч, ваш-ваш нападатлыдыме нерген договор-шамыч ратифицироватлышашлык улыт.

Тидын дене тӧрак заключатлыме годым сторона-шамычын варажым ратифицироватлышашлык нерген условитлыман международный договор-шамыч ратифицироватлышашлык улыт.

3 статья. Ратифицироватлыме международный договор-шамычым денонсироватлымаш СССР Верховный Советын Указше негызеш ышталтеш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель— М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиум Секретарь— А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1938 ий 20 август.

Единоличный озанлык-шамычын имньыштлан государственный налог нерген Закон

Единоличный крестьянский озанлыклаште имне-шамыч обычне шке озанлыкыште ял озанлык пашалан огыл, а шке озанлык деч ӧрдыштӧ спекулятивный наживылан лийын кучылталтыт маныл, колхозник-шамычын ончыктымышт почеш, Советский Социалистический Республик - шамыч Ушем Верховный Совет, колхозник-шамычын пожеланийыштым шуктен, **пунчалеш:**

1. Единоличный озанлык-шамычын имньыштлан особый государственный налогым ышташ.

2. Имнян единоличный озанлык-шамыч деч налшашлык государственный налогын ставкыжым посна республик, край да область-шамыч шот дене тыгай размер дене установитлаш:

Республик, край да область-шамыч	Ик имньылан	Ик имне деч утла улшо кажне имньылан
1. РСФСР (ӱлнӧ ончыкталтше край, область да АССР-шамыч деч посна), Украинский ССР, Белорусский ССР.	Первой группо район-шамыч—400 тенге. Кокымшо группо район-шамыч—500 тенге.	Первой группо район-шамыч—700 тенге. Кокымшо группо район - шамыч — 800 тенге.
2. Азербайджанский, Грузинский, Армянский, Туркменский, Узбекский, Таджикский, Казахский да Киргизский ССР; Дальне-Восточный ден Красноярский край-шамыч; Иркутский ден Читинский область-шамыч; Дагестанский, Бурят-Монгольский, Кабардино-Балкарский, Калмыцкий, Карельский, Коми, Северо-Осетинский, Чечено-Ингушский да Якутский АССР.	Первой группо район-шамыч—275 тенге. Кокымшо группо район - шамыч — 350 тенге.	Первой группо район-шамыч—450 тенге. Кокымшо группо район - шамыч — 550 тенге.

3. Имне-шамычым кучылтмо дене налме доходын могай размержым ончен, посна район-шамычым але округ - шамычым налогын ставкыже-шамыч шот дене первой да кокымшо группылашке пуртымашым шемыч депутат совет-шамычын Краевой ден Областной Исполнительный Комитетышт ӱмбак, а автономный республиклаште да союзный республиклаште, кушто областной делений уке, Калык Комиссар-шамыч Совет ӱмбак пыштыш.

4. Законым опубликоватлыме моментлан кум ияш деч кӱшкӧ ийготан имне-шамычым кучышо чыла единоличный озанлык-шамыч имньылан налогым тӱлат. Законым опубликоватлыме деч вара имньым ужалымаш тиде ийлан налогым тӱлымаш деч ок утаре.

5. Налог тӱлымӧ срокым установитлаш—15 октябрь.

6. 1938 ий 15 октябрь марте колхозыш пурышо да шке имньыштым колхозыш сдатлыше озанлык-шамыч имньылан государственный налогым тӱлымаш деч уталалтыт.

7. Единоличный озанлык-шамычын имньыштлан налме налог деч пурышо окса тышке кучылталтеш: союзный республик - шамычын бюджетышкышт 25 процент; край, область ден автономный республик-шамычын бюджетышкышт 25 процент да районный бюджетлашке 50 процент.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель— М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиум Секретарь— А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1938 ий 21 август.

СССР Верховный Советын депутатше-шамыч Сессий гыч пӧртылыныт

Марийский калыкын сайлыше СССР Верховный Советын депутатше - шамыч Москва гыч СССР Верховный Советын кокымшо Сессийже гыч пӧртылыныт. Депутат-шамыч Г. И. Игнатьев, В. Д. Орехов, К. М. Келбедина, В. Ф. Тореев, А. А. Толстова, А. И. Федоров, А. И. Карачаров, И. Н. Микеркин, В. Н. Богданов да М. С. Сергеева йолташышт пӱтынь советский калыкын избраникыштшамыч дене пырля государственный пашам решитленыт.

Депутат-шамыч шке избирательышт - шамычлан СССР Верховный Совет кокымшо Сессийын пашаже нерген, Сессийыште приниматлыме закон-шамыч нерген, мемнан элын столицыже—Москва верген каласкалаш тӱналыт.

146

Первой созыв СССР Верховный Советын кокымшо Сесийже

СССР Конституцийын (Тӱҥ Законын) 22 ден 23 статьяже-шамычым вашталтыме да ешарыме нерген

Советский Социалистический Республик - шамыч Ушем Верховный Совет пунчалеш:

1. Российский Советский Федеративный Социалистический Республикын составыштыже Мурманский областьым образоватлымым утвердитлаш.

Тидлан келшышын СССР Конституцийын 22-шо статьяжым тыге изложитлаш:

„22-шо статья. Российский Советский Федеративный Социалистический Республикышке пурат: Алтайский, Дальне - Восточный, Краснодарский, Красноярский, Орджоникидзевский край - шамыч; Архангельский, Вологодский, Воронежский, Горьковский, Ивановский, Иркутский, Калининский, Кировский, Куйбышевский, Курский, Ленинградский, Московский, Мурманский, Новосибирский, Омский, Оренбургский Орловский, Ростовский, Рязанский, Саратовский, Свердловский, Смоленский, Сталинградский, Тамбовский, Тульский, Челябинский, Читинский, Ярославский область-шамыч; Татарский, Башкирский, Дагестанский, Бурят-Монгольский, Кабардино-Балкарский, Калмыцкий, Карельский, Коми, Крымский, Марийский, Мордовский, Немцев - Поволжья, Северо - Осетинский, Удмуртский, Чечено Ингушский, Чувашский, Якутский автономный советский социалистический республик-шамыч; Адыгейский, Еврейский, Карачаевский, Ойротский, Хакасский, Черкесский автономный область - шамыч."

2. Украинский Советский Социалистический Республикын составыштыже Сталинский ден Ворошиловградский область - шамым образоватлымым утвердитлаш.

Тидлан келшышын СССР Конституцийын 23-шо статьяжым тыге изложитлаш:

„23-шо статья. Украинский Советский Социалистический Республикышке пурат: Винницкий, Ворошиловградский, Днепропетровский, Житомирский, Каменец-Подольский, Киевский, Николаевский, Одесский, Полтавский, Сталинский, Харьковский, Черниговский область-шамыч да Молдавский автономной советский социалистический республик".

СССР Верховный Совет Президиум Председатель— М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиум Секретарь— А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1938 ий 21 август.

Л. М. Кагановичым, Н. И. Ежовым, С. Е. Скрынниковым, В. К. Львовым, И. Г. Кабановым СССР Калык Комиссар-шамычлан назначатлыме нерген

СССР Верховный Совет Президиумын Указше-шамычым пеҥгыдемдыме нерген

Советский Социалистический Республик - шамыч Ушем Верховный Совет Президиум

Нелэ промышленность Калык Комиссар паша дене пырля Путей Сообщения Калык Комиссарлан—

Лазарь Моисеевич Кагановичым,

Внутрений Паша Калык Комиссар паша дене пырля Вӱд транспорт Калык Комиссарлан—

Николай Иванович Ежовым,

Заготовко Калык Комиссарлан—

Семен Емельянович Скрынниковым,

Машиностроений Калык Комиссарлан—

Виктор Константинович Львовым,

Пищевой Промышленность Калык Комиссарлан—

Иван Григорьевич Кабановым назначатлыме верген СССР Верховный Совет Президиумын Указше-шамычым пеҥгыдемдаш пунчалеш.

СССР Верховный Совет Президиум Председатель— М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиум Секретарь— А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1938 ий 21 август.

●●●●

Паша саемаш тӱҥалын

Звенига район „Ленин Корно" колхоз пеленсе комсомольский организаций паша сай ышта. Комсомол погынымаш да политучебо эреак план почеш эртаралтеш. Политучебын комсомолец шамыч ямдылалтын коштыт. Садланак занятий интересный лиеш.

Уборко жап годым комсомолец-шамыч пасушто йӱкын лудмашым эртареныт. Бригадылаште пырдыж газетым луктыныт.

Кызыт комсомольский организаций Международный юношеский кечылан ямдылалтеш.

Лебедев П. В.

Комитет-шамычым, первичный комсомольский организацийласе секретарь-шамычым (тушто, кушто комитет-шамыч уке), цеховой, сменный да нинын дене тӧр лийын шогышо организацийласе бюром, комсорг ден групппорг-шамычым сайлымашым эртарыме нерген

ВЛКСМ ЦК-н ПУНЧАЛЖЕ

Комитет- шамычым, первичный комсомольский организацийласе секретарь-шамычым (тушто, кушто комитет-шамыч уке), цеховой, сменный да нунын дене тӧр лийын шогышо организацийласе бюром, комсорг ден групппорг-шамычым полномочитлыме ВЛКСМ уставын установитлыме срок пытыме дене, —ВЛКСМ Центральный Комитет пунчалеш:

Тений 15 сентябрь гыч 1 ноябрь мартен комитет-шамычын, первичный комсомольский организацийласе секретарь-шамычын (тушто, кушто комитет-шамыч уке), цеховой, сменный да нунын дене тӧр лийын шогышо организацийласе бюрон, комсорг ден групппорг-шамычын отчотышт ден выборыштым эртараш.

Соответствующий комсомольский орган-шамыч выборный собранийлаште комсомолец-шамыч ончылан шкеныштын пашашт верген нунын пашам ыштыме жапыштлан отчитыватлаш обязан улыт.

Выбор-шамыч комсомолец-шамычын большевистский бдительностьым ончыкыжмат нӧлтымаш, молодежь коклаште воспитательный пашам виянгдымаш, Ленинский комсомолын XX-шо идалыкшым достойно вашлиймашым организоватлымаш, комсомольский документ-шамычым вашталтымаш, комсомольский озанлыкыште образцовый порядкым ыштымаш да первичный комсомольский организаций-шамычым эреак пеҥгыдемдымаш знак дене эртышаш улыт.

Выборым эртарыме годым калык тушман-шамыч ваштареш кучедалше, терген налме-шамычым, Ленин-Сталин партийын пашажлан беззаветне преданне-шамычым, пашаште шкенжым активне проявитлыше утларак передовой, грамотный кокла гыч руководитель-шамычым сайлымашым обеспечитлаш кӱлеш.

Комсомольский организацийлаште выборым комсомол пашан ситыдымашыжым большевистский критиковатлыме ден самокритикым шарыме негызеш да внутрисоюзный демократийым строго эскерен эртараш кӱлеш.

Отчетно выборный погынымаш-шамычым да кажне первичный комсомольский организацийлаште нунылан ямдылалтмашым вуйлатымашым обеспечитлаш комсомолын городской ден районный комитетше-шамычым обязатлаш, чыла комсомолец-шамыч погынымаш ден выборлаште активный участийым принимантлыштт мавын добиватлыман.

ВЛКСМ ЦК секретарь— А. КОСАРЕВ.

● ——— ●

Комитет-шамычым, первичный комсомольский организацийласе секретарь-шамычым (тушто, кушто комитет-шамыч уке), цеховой, сменный да нинын дене тӧр лийын шогышо организацийласе бюром, комсорг ден групппорг-шамычым сайлымашым эртарыме нерген

ИНСТРУКЦИЙ

1. Комитет-шамычым первичный комсомольский организацийласе секретарь-шамычым (тушто, кушто комитет-шамыч уке), цеховой, сменный да нунын дене тӧр лийын шогышо организацийласе бюром, комсорг ден групппорг-шамычым сайлымашым эртарыме годым ВЛКСМ ЦК-н III пленумын тыгай решенийже дене руководствоватлалташ кӱлеш:

„Комсомольский орган-шамычым сайлымаште списке дене голосоватлымашым чараш. Голосованийым комсомолец-шамычлан кандидатым отводитлыме да пытартышыжым киритиковатлаш неограниченный правам обеспечитлен, кажне посна кандидатур дене эртараш.

Комсомольский организацийым сайлыме годым первичный организаций-шамычын комитетшым сайлымаш гыч тӱҥалын ВЛКСМ ЦК сайлыме марте закрытый (тайный) голосованийым установитлаш."

2. Закрытый (тайный) голосований дене сайлалтыт: комитет член-шамыч, первичный комсомольский организаций-шамычын секретарь ден нунын заместительышт, (тушто, кушто комитет-шамыч уке), цеховой, факультетский, отделенческий, сменный, участковый организаций бюро член ден комсорг-шамыч (тушто, кушто бюро уке гын).

3. Первичный комсомольский организацийласе комитет - шамычын секретарьышт да нунын заместительышт комитет заседанийлаште сайлалтыт, цеховой, сменный, участковый факультетский, отделенческий комсомольский организацийлаште бюро секретарь-шамыч бюрон заседанийлаште открытый голосований дене сайлалтыт.

4. Президиум да комсомольский погынымашын моло руководящий органышт открытый голосований дене ВЛКСМ член-шамыч погынымашын ыштыме нарыт сайлалтыт.

5. Комитет-шамычым, первичный комсомольский организацийлаште (тушто, кушто комитет-шамыч уке), секретарь-шамычым, цеховой сменный да нунын дене тӧр лийын шогышо организацийласе бюром, комсорг ден групппорг-шамычым сайлымаш отчетный доклад почеш погынымашын обсуждатлымыже ден решенийым принимантлымек эртаралтеш.

Отчет-шамыч предварительне комитет заседанийлаште да организацийын цеховой да тулеч моло бюроштыжо обсуждатлалтыт.

Отчетный доклад-шамычым предварительне комитет заседанийеш, организацийласе бюроеш обсуждатлымаш комитет ден бюро член-шамычын комсомольский погынымашлаште комсомольский организаций руководствын ситыдымаш-шамычшым критик дене выступатлаш права ок лишитлалт.

6. Сайлымаш эртарыме деч ончыч комсомольский погынымаш открытый голосований дене комсомольский орган-шамычын членже-шамыч количествым установитла.

Первичный организацийласе комитет-шамыч состав погынымаш дене 11 еҥ деч шагал огыл количестве дене установитлалтеш.

7. Кандидатур - шамыч комсомолец - шамыч дене выдвигатлалтыт да непосредственне комсомольский погынымаште персональне обсуждатлалтыт.

Списким предварительне составитлымаш да нунын комсомольский погынымаш деч посна обсудитлымаш чаралтеш.

Комсомольский орган составыш тиде але тудо кандидатурым выставитлаш желатлыше погынымашын кажне участникшылан погынымаш президиум кандидатур нерген предложенийым вноситлаш да тиде предложенийым обсоноватлаш мутым пуа.

Кандидатур выставитлымашым чарыме нерген предложений пурымо случай годым погынымаш открытый голосований дене йодышым решатла—у канди-

(Мучашыже 3 могырышто).

КОМСОМОЛЬСКИЙ ИЛЫШ

Комитет-шамычым, первичный комсомольский организацийласе секретарь-шамычым (тушто, кушто комитет-шамыч уке), цеховой, сменный да нинын деке тӧр лийын шогышо организацийласе бюром, комсорг ден группорг-шамычым сайлымашым эртарыме нерген

ИНСТРУКЦИЙ

(МУЧАШ)

дат-шамыч возымашым шуяш але чарнаш.

8. Комсомольский орган составыш выдвигатлыме чыла кандидатур обсуждатлымаш комсомольский погынымашын президиумышкыжо пурымо семын, нуно кузе возалтыт, тугай порядке денак эртаралтеш.

9. Кандидатурым персональне обсудитлыме годым комсомольский орган составыш выдвигатлыме кандидат-шамычым неограниченне отводитлыме права обеспечитлалташ, вес семынже гын, погынымашын кажне участникше-шамыч выдвигатлыме кандидатурым кеч могай количестве дене отводитлен, да кажне выдвигатлыме кандидатурлан неограниченне количестве комсомолец-шамыч тыгак „за“-лан, тугак, „против“ ойлен кертыт.

Выдвигатлыме кажне кандидатурым обсуждатлымашым чарыме нерген йодышым погынымаш решатла.

10. Выбор годым ВЛКСМ-ын кажне членже тудын ийготшым ончыде, комсомолышто сайлаш да сайлалташ праве деке пользоватла. ВЛКСМ членыш кандидат-шамыч первичный организацийын погынымашлаштыже руководящий комсомольский орган-шамычым обсуждатлыме годым совещательный йӱк права дене пользоватлат.

11. Кандидатурым обсуждатлыме деч вара, кудын ваштареш отвод-шамыч пуреныт гын, кажне посна случайыште комсомольский орган-шамычын закрытый (тайный) голосований дене выборым эртарашлан погынымашын ыштыме кандидатурым спискыш пурташ але пурташ огыл—вопрос открытый голосований порядке дене разрешитлалтеш. Тиде годым отвод верч тугак отвод ваштареш чыла голосым шотлаш кӱлеш. Кандидатур ваштареш отвод пурен огыл гын, тудо спискыш голосоватлыме деч посна пурталтеш.

12. Комсомольский органыш выборым эртарыме деч ончыч закрытый (тайный) голосований результат-шамычым шотлашлан комсомольский погынымашын установитлыме количестве дене открытый голосоватлымаш дене счетный комиссийым сайла. Счетный комиссийын членже-шамыч шке составышт гыч счетный комиссийын председательжым сайлат.

Голосоватлыме деч ончыч счетный комиссийын председательже комсомольский погынымашлан закрытый (тайный) голосованийын порядкыжым умылтараш обязан.

Закрытый (тайный) голосований деч ончыч счетный комиссий избирательный ящикым ямдылаш, тудым проверитлаш да печетлен шындаш але сравоч дене тӱкылаш обязан.

13. Комсомольский орган-шамычым сайлыме годым закрытый (тайный) голосований закрытый комсомольский погынымашыште эртаралташ должен, тиде погынымашыш ВЛКСМ членыш кандидат-шамыч огыт пуртал.

14. Погынымашын решающий йӱк праван кажне участникше (печатлыман, але сайын, кид дене яндарын возыман) комсомольский погынымашын комсомольский органыш палемдыме ик экземпляр кандидатур-шамыч спискым налеш. Комсомольский погынымашыш толшо-шамычын спискыште погынымаш участникын голосоватлымаште участвоватлымыжым нерген отметкым ыштыман.

Счетный комиссий кандидатур-шамыч списке экземлярын пуэдыме количествыжым голосоватлымаште участийым приниматлыше-шамыч дене лачеш толмыжым шекланаш обязан.

15. Погынымашын кажне участникше закрытый (тайный) голосований годым кандидат-шамыч спискыште кандидатурым удыралын але комсомольский орган составыш погынымаште обсуждатлыме числа гыч тыгак адак комсомол членын любой кандидатуржо кокла гыч у кандидатурын любой количествыжым ешараш праваже уло.

Закрытый (тайный) голосованийлан список-шамыч палэ ыштылман да номераций шындылман лийман огыл, адак голосоватлыше шке фамилийжым ынже подписатле.

16 Голосований деч вара счетный комиссий перерывым увертара да тиде перерывын жапшым установитла, избирательный ящик шамычым почеш да погынымаш эртыме комнат гыч лекде, голосованийын результатше шотлымашым эртара.

Счетный комиссий кажне кандидатурын посна „за“ ден „против“ чыла голосым шотлаш обязан. Счетный комиссий голос-шамычым шотлымо деч вара протоколым составитла, тушто кажне кандидатур дене посна голосованийын результатше заноситлалтеш да тиде протоколеш комиссийын чыла членже-шамыч подписатлат.

Голос-шамычым шотлымо помещенийыште счетный комиссийын членже-шамыч велэ лийын кертыт, моло тушто лияш праван огытыл.

17. Счетный комиссий общий погынымаште кажне кандидатурын посна голосоватлыме результатым докладыватла.

Большинство голосым налше-шамыч, но погынымаште лийше ВЛКСМ член-шамычын пелыж деч шагал огыл голосыштым налше кандидат-шамыч комсомольский орган-шамыч составыш сайлалтмылан шотлалтыт.

18. Закрытый (тайный) голосованийын чыла материалже-шамыч (кандидат-шамыч список, письменный заявлений-шамыч, голос-шамычым шотлымо, счетный комиссийын протоколжо-шамыч) комсомольский органлаште секретный документ-шамычым аралыме правэ дене аралалташ улыт.

ВЛКСМ Центральный Комитет.

Комсомоллан пӧлӧк

Мый Лопатинышке пашам ышташ 1932 ийыште толынам. Тиде ийыштак лесопильный цехыште пашам ышташ тӱҥальым. Первой жапыште мастарлык да шинчымашем шагал улмылан кӧра производственне планым темаш нелэ ыле. Паша ышташ сайын тунеммем дене гына планым шукташ тӱҥальым.

1935 ийыште, стахановский движений шарлаш тӱҥалме годым, тиде движенийын мыят ушнышым. Пашам стахановский метод дене ыштымемлан кӧра нормым 200 процентлан темен, Лопатинский комбинатыште онга шелмаште рекордым шынденам.

Кызыт мый комсомолын XX идалыкше вашеш производственный планым 250 процентлан темаш обязательствым налынам. Тиде обязательствем честь дене шуктем. Тиде мыйын комсомоллан пӧлӧкем лиеш.

Лесопильный цехын стахановецше—**Волков.**

Комсорг уке

Калинин лӱмеш колхоз пелен (Звенига район) комсомольский организацийже почмо. Комсорглан тӱшка погынымаште тайный голосоване дене Чаплыгин Васильйым сайлышна. Кызыт тудо илаш вес колхозыш каен. Садлан организаций комсорг деч посна кодын.

Тидым ВЛКСМ Звенига райком шинча гынат, нимогай мерым ок ыште.

Григорьев.

Марбумкомбинатысе комсомольский организацийын юбилейлан ямдылалтмыже

Август тылзыште Марбумкомбинатысе комсомолец-шамыч общий комсомольский погынымаште Ленинско-Сталинский комсомолын XX-шо идалыкшым сай производственный показатель да ценный пашам дене вашлийме нерген кутырышт. Тушто Сталин лӱмеш автозаводысо самырык специалист-шамычын письмаштым да Звенига район, Тельман лӱмеш колхозысо молодежь ден комсомолец-шамычын письмаштым лончылышт. Тиде погынымаш кугу инициативе да ВЛКСМ-ын юбилейже лӱмеш обязательствыштым налмаш дене эртыш.

Комсомолец-шамыч налме обязательствыштым шукташ виян кучедалыт.

Аникин йолташын вуйлатыме комсомольский бригаде паша нормым 150 160 процентлан темен шога. Варочный цехыште Богатыревын бригадыжат пашам сай ышта, тиде бригаде кокла шот дене нормым 120-130 процентлан тема. Комсомолец чернорабочий Малышев, штукатурщица Гомальдеева, Кореев да моло комсомолец-шамычат производственный планым эреак 150—200 процентлан темен шогат. Теве регенераторный цехыште сменный мастер Джапаридзе шке сменыжым стахановский сменыш савыраш мутым пуэн ыле. Мутым Джапаридзе йолташ тӱрысак паша дене шукта.

Комсомолын юбилейже лӱмеш организоватлыме комсомольский смене-шамыч Марбумкомбинатыште шуко уло. Нуно чылан соцсоревнованийыш ушнен, налме обязательствыштым темаш уло вийыштым пыштен пижыныт. Но тиде але шагал. Каласаш кӱлеш, лесной цех пеленсе комсомольский организацийыште юбилей нерген вопрос але шындалтын огыл. Садланак тыште комсомоллан подарке ямдылымаш самотек дене кая. Обязательстве-шамычым оформитлыме огыл. Нормо темыме нерген точный учет уке. Тыгай цеховой комсомольский организацийым комбинатыште молымат муаш лиеш. Комсомольский комитет да секретарьже Костин йолташ нине организаце-шамычлан конкретный полышым пуэн да нунын пашажым терген огеш шого.

Тыгак Международный юношеский кечылан ямдылалтмашат начар. Комитет планым ыштен. Но тиде план илышыш ок пурталт. Цехласе комсомольский организацийлаште тидын нерген кутыралтын огыл. Садланак южо комсомолец-шамыч Международный юношеский кечылан мом ыштышашым огыт шинче. Тиде пашам комсомольский комитет йӧршеш монден.

Умбакыже пашам тыге ышташ ок лий. ВЛКСМ-ын юбилейже вашеш Марбумстройысо комсомольский организаций кугу пашам ыштышаш. Вет Марбумстрой кугу значенийан комбинат. Тыште комсомолец-шамыч юбилейлан кугу подарким ямдылен кертыт. Нуным сайын вуйлатен шогыман, комсомолец-шамыч коклаште, тугак несоюзный молодежь коклаште цех дене цех, смене дене смене да индивидуальне соревнованийым да обязательстве налмашым кумдан шарыман.

Б. Герман.

Комсомолын воспитанникше-шамыч

„У шурно“ колхоз пелен (Морко район) комсомольский организацийым 1937 ий декабрь тылзыште почмо. Тиде организацийыш ӱдыр кокла гыч Масленкова Насти ден Орехова йолташмыт пурышт. Масленкова йолташ шке шинчымашыжым нӧлтен пиже, вашке тудо колхозышто активный комсомолка лие. Садлан Масленкова йолташым сӧсна ферме вуйлатышылан шогалтышт. Тудо фермыште пашам сайын ышта. Кызыт тудым складовщицалан ойыреныт. А Орехова йолташым льноводкалан пеҥгыдемдыме. Масленкова ден Орехова йолташмыт пашам образцово шуктен толмо дене пырля шке шинчымашыштым кажне кечын нӧлтен шогат.

Бабайкин.

Чапаев деч примерым налман

МАССР Верховный суд прокуратур пеленсе комсомольский организаций гыч домохозяйке-шамыч дене агитационно-массовый паша ышташлан Чапаев йолташым ойырымо. Чапаев йолташ тиде кугу поручений честь дене шуктен толеш. Тудо ВКП(б) горкомын планже почеш домохозяйке-шамыч коклаште РСФСР да МАССР Верховный Совет-шамычын итогшо, РСДРП-ын II-шо с'ездше, ВКП(б) Обкомын 17-ше конференцийже, СССР Верховный Советын II-шо Сессийже да текущий вопрос-шамыч нерген умылтарен шога.

В. Николаев.

147

Марийский осоавиахим советын пашаже нерген

Мемнан социалистический родинын обороноспособностьшым пенгыдемдымаште осоавиахим онччылно пеш кугу задаче шога. Советский Союзын чыла калыкше-шамычым тушман деч аралалт мошташ туныктымаш—тиде осоавиахим организацийын тӱнг пашаже.

Противовоздушный да противохимический оборонный пашам кумда массышке шараш да массым противовоздушный оборонылан туныктыш кӱлеш. Туге гынат, Марий АССР осоавиахимын Центральный Советше тиде пашам начар акла. Химический отдел вуйлатыше Заболотский йолташ ПВХО да БГПВХО значоклан нормым сдатлымашым йӧршеш ок вуйлате. Значоклан нормым кӧ шона—тудо приниматла. Теве Яковлев, Кельбедин ПВХО нерген нимомат огыт шинче гынат, нормым приниматлат.

ПВХО дене республик мучко инструктор-шамыч огыт сите. Туге гынат, Заболотский йолташ инструкторский кадрым ямдылаш огеш тырше.

Йошкар-Ола городской осоавиахим организацийыште шукӧ первичный организаций шотлалтыт. Тыште актив ситышын уло. Но осоавиахим городской советын председательже Новиков йолташ пашам огеш ыште. Осоавиахим организацийлашке ик ганат коштмашыже уке. Кружок-шамычын пашаштым ок вуйлате.

30 июльышто лийше химический соревнованийыште осоавиахим организаций гыч пеш шагал командыже гына участвоватлен кертыныт. Тиде пӱтынек осоавиахим Центральный Советын да химический отдел вуйлатыше Заболотский йолташын пашам начар ыштымашын результатшым ончыкта. Химический соревнованийлан ямдылалташ тренировко ик ганат лийын огыл.

Осоавиахим пашаште улшо ситыдымаш - шамычым пеш вашке пытараш.

А. Л.

ПОЛЫШ КӰЛЕШ

Ронго район мучко осоавиахим пашам начар шындыме. Шуко верласе организаций-шамыч паша ыштымым чарненыт да кагаште веле шотлалтыт. Теве „Пашазе" колхоз пелен осоавиахим организаций пашам первой сай ыштыш. Кызыт гын, районный осоавиахим советын полшыдымыжлан кӧра, организацийыште паша йӧршеш шулен. Организацийын секретарьже комсомолец Федоров пашам саемдышаш нерген огеш шоналте.

„Ворошиловский стрелок" значоклан нормым сдатлаш чыла йӧн уло гынат, нормо сдатлымашым организоватлыме огыл. Тыгак ПВХО кружокат паша ыштымыжым чарнен. Тиде организацийлан осоавиахимын райсоветше могырым полыш кӱлеш.

Артемьев.

Чебоксар оласе пожарный охранын физкультурникше-шамыч. Нуно пожарный охране-шамыч коклаште лийше физкультурный соревнованийыште участвоватленыт. Соревнований Йошкар-Олаште лийын.

Международный юношеский кече вашеш

Йошкар-Олаште 24-ше Международный юношеский кечым эртарыме план гыч

1. Предприятийлаште, учреждениешлаште да колхозлаште комсомольский актив да пропагандист-шамыч вий дене 20 август гыч 1 сентябрь марте лекцийым, беседым да докладым тыгай вопрос-шамыч дене эртараш:

а) фашистский агрессор-шамычын (Германийын, Италийын да Японийын) захватнический политикышт, тӱнямбал у сарын лӱдыктылмашыже.

б) Германский фашизмын Австрийым налмыже да Чехословакий ӱмбак кержалташ шонымыжо.

в) Японский империалист-шамычын китай калык ваштареш сарышт.

г) Испанийыште итало-германский фашизмын интервенцийышт.

д) Английский ден французский империалист-шамычын агрессор кашакым поощратлыме политикышт.

е) Капиталистический эллласе калык-шамычын пашадымылык деч кӱчызылыкышт.

ж) Иностранный разведывательный орган-шамыч да нунын троцкистско - бухаринский ден буржуазно - националистический агентур-шамычын шпионо - диверсионный паша методышт да приемышт.

з) Советский разведкын калык тушман-шамыч ваштареш кредалмын значенийже.

и) Сталинский Конституций ден советский молодежь.

к) Советский молодежын пашам ыштыш, тунемаш да канаш праваже.

я) Фашистский Германийысе да Италийысе молодежын положенийже.

м) Японский молодежын трагедийже.

н) Испанский молодежын фашистский интервент - шамыч ваштареш кредалмыже.

о) Китайский молодежын японский империализм ваштареш кредалмыже.

п) Калык фронт ден французский молодежь.

2. 28 августышто чыла комсомольский организацийлаште Ленинско-Сталинский комсомолын 20-шо идалыкшылан ямдылалтме вопрос дене комсомольский погынымашым эртараш.

3. Чыла комсомольский организацийлаште 1 сентябрь гыч 2 сентябрь марте 24-ше Международный юношеский кече нерген молодежный погынымаш эртаралтеш (КСМ организаций секретарь-шамыч ответственный улыт).

4) 5 сентябрьыште 7 шагат кастене 24 - ше Международный юношеский кечым пайремлыме лӱмеш Маргостеатреш торжественный заседаний лиеш.

5) 6 сентябрьын 12 шагат кечывалым юбилейный площадеш митинг эртаралтеш. Митинг деч вара демонстраций лиеш. 6 шагат кастене „Динамо" водный станций стадионеш футбольный встрече лиеш.

ФАШИСТСКИЙ ГЕРМАНИЙ ЧЕХОСЛОВАКИЙЫМ ШУПШЫН НАЛАШ ЯМДЫЛАЛТЕШ

Японский военщина Японийым да Советский Союзым сарыш шупшын пурташлан Хасан ер районышто провокацийым ыштыле. Тиде жапыште фашистский Германий Чехословакийым шупшын налаш ямдылалтеш. Садлан лийынак германский фашист - шамыч Чехословацкий границыште военный маневрым эртара. Чынже дене гын, военный маневр амал дене мобилизаций эртаралтеш. Германский фашизм миллионат пелэ салтак-шамычлан пычалым кучыктен. Сарлан ямдылалтме нерген тыгай факт-шамычат пеш раш ойлат: германский фашист-шамыч Чехословакий ден Франций коклаес границылаште укреплениййым пенгыдемдаш вашкат. Продовольственный ден сырьевой запасым мобилизоватлымаш пеш писын кая, чыла вакш ден продовольственный склад-шамычым фашист-шамыч шке кидышкышт налеадат. Пограничный районлаште калык-шамычым арестоватлымаш пеш кумдан шарлен.

Чехословацкий границышке шуко германский войска - шамычым чумырмаш тыгай целым шында: Чехословакий фашистский Германийлан уступкым ыштыже манын, Чехословакийым лӱдыкташ. Уступкым огыда ыште гын,—вий денат шупшын налына,—Гитлерын военный маневржын смыслже тыгай. Чехословакий шке кумылжо дене фашистский насильник-шамычын умшашкышт пуржо, манын Гитлер тырша. Но Чехословакий ӱмбак вооружонный вий дене кержалтмашат лийын кертеш.

Каласаш кӱлеш, Австрийысе случай семынак, германский фашист - шамыч Чехословакийым шупшын налмаш шке захватнический планыштым шукташлан Англий деч полышым налыт. Кызытсе Английский правительствын главаже Чемберлен фашистский поджигатель-шамычлан полшымыжым алят ок чарне.

Чехословацкий правительствым Берлин гычат, Лондон гычат пеш пенгыдын ишат. Чехословацкий правительстве деч верысе гитлеровец-шамычлан эре кугу да кугу уступкым требытлат. Верысе гитлеровец-шамыч тиде—Чехословакийыште Генлейн вуйлатыме судето-немецкий партий. Генлейн—Гитлерын верный лакейже. Тудын задачыже — германский фашист-шамычлан Чехословакийым шупшын налмашым куштылгемдаш.

Генлейн, але чынже денӧ гын, Гитлер Чехословацкий правительстве деч мом требытла? Тудо Судето-немецкий областьым—Чехословакийын ужашыжым—автономный государстьым савыраш тӧча. Тиде государствын шкенжын войскаже, штурмовикше-шамыч да молат лийшаш. Ик мут дене ойлаш гын, тиде Чехословакий кӧргыштӧ гитлеровский государстве лийшаш.

Чехословакий ваш-ваш полшымо нерген Франций да Советский Союз ден штыме договоржым кӱрлжӧ, манын германский фашист-шамыч требытлат.

Но тиде шагал. Кызыт Гитлер верысе гитлеровец-шамычлан — генлейновец-шамычлан Чехословацкий правительствыште вер пуалтше да генлейновец-шамыч Чехословацкий армийын вуйлатымашке пурталтышт, манын требытла. Тиде шот дене германский фашист-шамыч Чехословакийым самостоятельность деч лишитлаш, а варажым Чехословакий кӧргыштӧ действоватлен тудым йӧршын шупшын налаш да Австрий семынак — Германий дек ушаш шонат.

Кызыт Чехословакийын столицыштыже — Прага олаште—ожнысо английский министр Ренсимен ила. Тудо тышке теве тыгай цель дене толын: Чехословацкий правительстве фашистский германийын требованийжым шуктыжо манын, тиде правительстве ӱмбак давленийым оказыватлаш.

Но Чехословакий—Австрий огыл. Чехословакий—шолдра промышленностян, тиде шотыштак военный промышленностян государстве. Тудын военный техник шотышто виян армийже уло. Чехословацкий калык фашистский насильник-шамычлан отпорым пуаш ямде.

Тиде кечылаште пӱтынь Чехословакий эл мучко фашистский захватчик-шамыч ваштареш протест дене массовый демонстраций эрта. 14 августышто Прагаште 75 тӱжеман железнодорожник-шамычын демонстрацийышт лийын. Демонстрант-шамыч тыгай плакат дене демонстрацийыш каеныт: „Ме огына сдаватлат!", „Республикым пытартыш чӱчалтыш вӱр кодмешке аралаш тӱналына!".

Праган 16 кугу предприятийлаштыже пашазе-шамычын массовый собраньышт лиеден. Пашазе-шамыч ние собраньылаште Чехословакийын президентше Бенеш дек гитлеровец-шамычлан уступко политикым пытараш, манын требоване дене обратитленыт. Чехословацкий правительствыш тыгай требований - шамычэлын чыла велже гыч пурат.

А. Золотова.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 70, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—703. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.